

Voorjaarsmeeting Montanus 23 februari 2013

Vorig jaar zijn we gestart met een nieuw initiatief voor de leden van Montanus vzw en hun partner. De meeting gaat door in de sfeervolle zolder, 'De la Torres', Campus SFX van het AZ St Jan, in de Spaanse Loskaai 1, te Brugge.

Een gevarieerd programma met 6 sprekers en 7 onderwerpen

Onze voorzitter **dr William De Groote** stak van wal met 'Isaac De Meyer en het Vroedvrouwenonderwijs in Brugge'. Hij schetste een boeiend beeld van collega Isaac De Meyer, een markant arts uit de 19^e eeuw. Hij was aanwezig als oorlogschirurg in het Nederlands leger te Waterloo in 1815 en was een Bonapartist. Op zijn grafmonument op het kerkhof van Brugge/Assebroek kan men de veldslagen zien waaraan hij deelnam. Hij was hoofdchirurg in St Jan te Brugge en in 1833 leraar aan de vroedvrouwenschool. Hij was een groot chirurg, medisch-historicus, boeken- en kunstverzamelaar. Dank zij zijn 'Analectes médicaux' en monografiën over Montanus, Rapaert, e.a. hebben we veel informatie over brugse medische geschiedenis. Dank zij hem, kunnen we nu nog in de Biekerf, het middeleeuwse boekje 'Liber Trotula' raadplegen, alsook elektronisch via de Erfgoedcel.

Prof em Paul Defoort (UG) ging de kunsttoer op. Hij bestudeerde aandachtig het schilderij van P.P. Rubens en stelt zich de vraag 'Leed Helene Fourment aan Marfan?' en wil door zijn betoog de thesis van prof em. Jan Dequeker (zie 'De kunstenaar en de dokter') weerleggen. Hij stelt de 3 gratiën voor, Hélène en haar twee zusters en vergelijkt de sierlijke bilplooien van deze dames, met de krampachtige houding in vroegere schilderscholen, zoals deze van Fontainebleau. Het klinisch teken van Trendelenburg opent de weg naar de kunst. Paul Defoort legt ons ook uit waarom de middelste van de drie gratiën steeds haar achterwerk vertoont...

Prof em Karel De Clerck (UG) blijft in Brugge en bestudeerde de "Medische zorg in het rijksopvoedingsgesticht te Brugge (1927-1975), gelegen in de Werkhuizenstraat. Gezien de echte archieven nog niet publiek toegankelijk zijn, moet hij steunen op mondelinge getuigenissen. Vanaf 1922 was dit een 'Rijkskliniek voor delinquente, geslachtszieke meisjes', later voor weerspannige en lastige meisjes (1927) onder de hoede van de Zusters van de H. Familie tot 1956, waarna overgeschakeld werd op lekenwerking. Na een poging tot vernieuwing werd de instelling toch gesloten en verhuisd ze in 1975.

Onze kunstzinnige Paul Defoort eist onze aandacht opnieuw op voor 'Diana en Callisto' voor de exegese van een wel heel bijzondere Rubens. Gezien Callisto zwanger is, trekt dit uiteraard de aandacht van onze spreker- gynecoloog. Deze nymfe wordt door Jupiter veranderd in een berin. U kan haar en haar welp, terug

vinden in het sterrenbeeld Ursa major en Ursa minor. Spreker vergelijkt nog tal van blote meisjes die hetzelfde mythologisch verhaal weergeven, maar effectief Rubens geeft dit thema op een gans andere manier weer. De professor stelt zich de vraag of het hier om een 'thyroïd thrill' gaat ofwel om kinvet, een erogene zone in de 17^e eeuw.

We keren terug naar Brugge, daar apotheker **Bob Vanhaverbeke** het 'Institut Cappoen' in de Baron Ruzettelaan 235 zal toelichten. Als apotheker, en bibliofiel is onze apotheker en lid van de werkgroep uiteraard geïnteresseerd in deze kruidenkliniek. Deze was eigendom van twee broers, pastoors. Aan de hand van een boekje 'Un Institut de radiesthesie supérieure' wordt het verhaal uit de doeken gedaan en blijkt dat beide pastoors er een lucratieve zaak wisten uit de grond te stampen. Nu is deze kruidenwinkel omgetoverd tot een moderne bloemenzaak.

Professor em Raf Suy (KUL) analyseert kritisch het hoofdstuk XVII in boek V van de Fabrica van Andreas Vesalius. Op het geboorteprentje van Rafke Suy zien we dat alle gewervelde dieren, behalve de amfibieën en vissen, beschermende omhulsels hebben rondom de vrucht. Vesalius beschrijft als eerste anatoom de menselijke foetus in de baarmoeder. Andreas beschrijft echter het foetaal concept van een hond, daar de mens geen pisluis heeft en gewoonweg in zijn vruchtwater plast. Uiteraard kan de spreker, een eminent professor in de chirurgie het weten en volgen we hem als hij stelt dat 'Vesalius, dit hoofdstuk over menselijke vruchtvliezen beter niet geschreven had'

Onze laatste spreker, dr **Johan Boelaert**, ook van eigen bodem, toont aan in zijn lezing dat 'Experimentele geneeskunde anno 1100 -15' wel degelijk bestond in die tijd. Steunend op de theorieën van Claude Bernard over experimentele geneeskunde, illustreert hij zijn verhaal. Deze denk- en werkmethode bestond wel degelijk reeds tijdens de eerste Kruistocht anno 1303.

Het was een aangename, boeiende, leuke morgen. Dank aan de sprekers ! Indien u even verstrooid was tijdens een lezing, of reeds iets vergeten bent, of u was gewoonweg niet aanwezig, dan zal u de tekst van deze sprekers terugvinden in één van de volgende '**Tijdingen Montanus**'.

Michel Deruyttere